

REDACTIONEEL GEDEELTE

HET SCHANDAAL AAN HET DEPARTEMENT VAN ARBEID EN DE BELANGEN DER VOLKSGEZONDHEID

Zoals men zich zal herinneren is op de Buitengewone Vergadering van onze Maatschappij op 20 Maart j.l. te Utrecht gehouden ook de kwestie van de toepassing van het z. g. Technikerswetje ter sprake gebracht en gaven meredere leden hunne bevreemding en ergernis te kennen over de wijze waarop bij die toepassing met letter en geest van de Wet werd gespot. Bekend was toen geworden dat er een 20-tal benoemingen had plaats gevonden, waaronder volgens de meening van degenen die geacht konden worden hiervan op de hoogte te zijn, velen waren die deze bevoegdheid volkomen ten onrechte hadden verkregen.

Het slot van de discussie was dat de Vergadering met algemeene stemmen de volgende Motie aannam die telegrafisch ter kennis van den Minister werd gebracht:

MOTIE.

„De Maatschappij t. b. d. Tandheelkunde op 20 Maart
„1926 in algemeene vergadering bijeen, kennis genomen
„hebbende van het feit, dat de wet van 29 Juni 1925 be-
„treffende de bevoegdheids-verleening aan tandtechnici,
„wordt uitgevoerd op een wijze, volkomen in strijd met
„letter en geest van die wet,
„zoodat personen bevoegd worden verklaard tot uit-
„oefenen der volledige tandprothese, aan wie de wet-

„gever, ook blijkens de schriftelijke en mondelinge ge-
 „dachtenwisseling door de Staten-Generaal, nimmer
 „heeft bedoeld of kan hebben bedoeld deze bevoegdheid
 „te verleenen,
 „overtuigd, dat de gevaren voor de volksgezondheid,
 „waarop bij de behandeling van deze wet werd gewezen,
 „door deze onjuiste toepassing zeer belangrijk worden
 „vergroot,
 „verzoekt Z. Ex. den Minister van Arbeid, Nijverheid
 „en Handel met aandrang die maatregelen te nemen,
 „welke er toe zullen leiden, dat de verdere uitvoering
 „alsnog geschiedt geheel in overeenstemming met de
 „bewoordingen en den geest der wet.”

In aansluiting hieraan volgde het bijgaande schrijven:

23 Maart.

*Aan Zijne Excellentie den Minister van Arbeid,
 Handel en Nijverheid,
 's Gravenhage.*

In aansluiting aan de U telegrafisch gezonden motie van de algemeene vergadering der Nederlandsche Maatschappij tot bevordering der Tandheelkunde, verzoekt het hoofdbestuur door Uwe Excellentie in de gelegenheid te worden gesteld deze motie nader toe te lichten door zijn beide te 's Gravenhage wonende leden A. L. J. C. v. Hasselt (Laan van Meerdervoort 90) en J. M. Klinkhamer (Koningin Emmakade 165) een onderhoud toe te staan.

Voor het hoofdbestuur,

(w.g.) H. G. PITSCH.

Secretaris.

Op 7 April kreeg het H. B. van den Minister ten antwoord:

's Gravenhage, 7 April 1926.

*Aan het Bestuur v. d. Ned. Mij. tot
bev. der Tandheelkunde
te Amsterdam.*

Gaarne zal ik van U vernemen, op welke gevallen de mij toegezonden motie doelt, waar zij gewag maakt van personen, welke volkomen in strijd met letter en geest van de wet van 29 Juni 1925, Stbl. No. 282, bevoegd worden verklaard tot de uitoefening der volledige tandprothese.

In afwachting van deze mededeeling komt mij een onderhoud met de heeren v. Hasselt en Klinkhamer, als gevraagd in Uw brief van 23 Maart j.l., onnoodig voor.

w.g. De Minister van Arbeid, Handel en
Nijverheid, enz.

Op 16 April werden de volgende brieven verzonden:

*Aan Zijne Excellentie
den Minister van Arbeid Handel en Nijverheid.*

- I. In antwoord op het schrijven van Uwe Excellentie d.d. 7 April, vragende naar de gevallen, op welke de U toegezonden motie doelt, waar zij gewag maakt van personen, welke volkomen in strijd met letter en geest van de wet van 29 Juni 1925 Stbl. no. 282, bevoegd worden verklaard tot de uitoefening der volledige tandprothese, hebben wij de eer U mede te deelen, dat wij op 20 Maart l.l. het oog hadden op de gevallen: A. R. Rondeel (Groningen) D. Jongsma (Assen) en Jac. Stork (Weesp). Het noemen van deze namen beduidt echter niet dat wij van oordeel zijn dat bij de andere personen aan wie de

bevoegdverklaring is uitgereikt, dit terecht is geschied.

De mededeelingen die ons evenwel omtrent genoemde personen bereikten, waren van dien aard, dat zij naar onze meening, 1e niet geacht kunnen worden als vóór 10 Juni 1913 de volledige tandprothese als beroep te hebben toegepast en 2e niet een opleiding hebben genoten die waarborgt dat zij bekwaam zijn voor de toepassing der volledige tandprothese.

Het zij ons veroorloofd Uwe Excellentie te herinneren, dat onder *volledige tandprothese* door Minister Aalberse werd verstaan de omschrijving welke door den Hoogen Raad is gegeven in het arrest van 1920:

het verleen van tandgeneeskundigen bijstand teneinde zieke of niet meer aanwezige tanden of kiezen te vervangen door kunsttanden of een kunstgebit, *zoo noodig na het daarvoor geschikt maken van den mond van den patiënt.*

Uit de toevoeging van deze laatste zinsnede volgt, dat degenen die de volledige tandprothese volgens deze wet uitoefenen een groot deel der geheele tandheekunde moeten beheerschen. Immers voor het geschikt maken (het prepareren) van den mond van den patiënt zal het noodzakelijk zijn, dat zij in staat zijn tot het verichten van tandextracties, tot het behandelen van zieke tanden, tandkassen en omringende deelen, van het tandvleesch, van kaakabcessen, tot het doen van pulpa (zenuw) en wortelbehandelingen, tot het prepareren van wortels en tanden teneinde stifttanden, kronen en brugwerk te dragen enz. enz.

Het zal van hen gevraagd worden en met de nieuwe wet in de hand zullen zij het ongestraft doen — hoe dan ook.

Wij zijn er ten stelligste van overtuigd, dat de in ons antwoord aan Uwe Excellentie genoemde personen en niet alleen zij, maar het meerendeel van hen aan wie tot dusver de bevoegdheid is verleend, noch vóór 10 Juni

1913 deze „volledige tandprothese” als beroep toepasten, noch een opleiding hebben genoten die waarborgt dat zij ertoe bekwaam zijn, zooals het eenig artikel van de wet eischt.

De pogingen die sommigen hunner ertoe deden en waarvan de funeste gevolgen voor den patiënt, ons tandartsen, maar al te goed bekend zijn, zijn ons daarvoor onomstootelijk bewijs.

Uit de besprekingen over het wetsontwerp in de Tweede Kamer der Staten-Generaal en de uitlatingen van Zijne Excellentie den toenmaligen Minister Aalberse, bleek wel zeer duidelijk dat bedoeld was een billijkheidsmaatregel te nemen, ten behoeve van „enkele” personen, zooals Minister Aalberse zeide, of voor 10, 15, maximaal 20 menschen zooals een der sterkste voorstanders van het wetsontwerp onder de Kamerleden meedeelde. Juist dáárom legden vele der aanvankelijke tegenstanders zich erbij neer.

Waar ons nu evenwel bekend is, dat ongeveer twee honderd aanvragen van technici zijn binnengekomen, die, aangemoedigd door het succes dat sommigen hunner reeds gehad hebben, nu ook meenen een kansje te kunnen wagen, waar hun aanspraken zeker niet minder gefundeerd zijn, is bij de leden onzer Maatschappij groote vrees ontstaan, dat het aantal van „enkele” „10, 15, maximaal 20” nieuw-bevoegden, ver zal worden overschreden. De vrees daarvoor en voor het daarmee gepaard gaande gevaar voor de volksgezondheid in de eerste plaats, maar zeker ook voor het aanzien en het prestige van de tandheekkundige wetenschap en den tandheekkundigen stand, die zich in ons land met zoo veel moeite en inspanning eene eervolle plaats hebben weten te veroveren, hebben ons ertoe bewogen ons tot Uwe Excellentie te wenden, teneinde te trachten deze ernstige gevolgen tot de kleinst mogelijke afmetingen te beperken.

- II. In aansluiting aan ons antwoord op het schrijven van Uwe Excellentie d.d. 7 April, heeft het hoofdbestuur der Ned. Maatschappij tot bevordering der Tandheelkunde de eer Uwe aandacht te vragen voor het volgende.

Ons bereikte, na het aannemen der U toegezonden motie, de opgave der namen van niet minder dan bijna 60 tandtechnici, aan wie tot op heden alleen in de inspectie Noord-Holland, Utrecht en Gelderland (gedeeltelijk) eene bevoegd-verklaring is verleend.

Omdat deze lijst wel in zeer sterke mate bewijsmateriaal bevat voor de juistheid van ons inzicht, dat personen in strijd met letter en geest van de wet van 20 Juni 1925 bevoegd worden verklaard tot de toepassing der volledige tandprothese, veroorloven wij ons, U in de eerste plaats te wijzen op het zeer groote aantal, wat zeer zeker indruischt tegen de bedoeling van den wetgever en U verder uit deze lijst de namen en leeftijden te doen volgen van hen, wier leeftijd van 26 tot 33 jaar bedraagt en die dus, als zij geacht zouden worden aan de eischen der wet te voldoen, reeds op een leeftijd van 13 tot 20 jaar de volledige tandprothese als beroep moeten hebben toegepast!

	<i>woonplaats</i>	<i>leeftijd</i>
M. J. Baak	Amsterdam.	31 jaar.
H. Bolle	„	26 „
P. M. Bruinsma	„	28 „
P. L. Endenburg	„	32 „
L. Goyarts	„	33 „
J. de Groot	„	32 „
Ph. Hartogs	„	29 „
H. C. Heldens	„	30 „
E. T. de Lang	„	28 „
D. Hesselø	„	31 „
K. A. P. Manssen	„	33 „
A. J. de Soet	„	33 „

	<i>woonplaats</i>	<i>leeftijd</i>
L. M. Son	Amsterdam.	33 jaar.
M. J. Visser	„	30 „
S. Son	„	28 „
P. de Wever	„	32 „

Mocht Uwe Excellentie na het bovenstaande zich niet met onze zienswijze kunnen vereenigen, dan zouden wij het op hoogen prijs stellen, alsnog hetzij schriftelijk, hetzij mondeling van Uwe opvattingen in kennis te mogen worden gesteld.

Namens het hoofdbestuur der Ned. Mij. t. b. d. T.

(w.g.) H. G. PITSCH

secretaris.

Uit het voorgaande blijkt dat sinds 20 Maart de toestand aanmerkelijk veranderd is. Op dien datum waren reeds tal van onrechtmatige benoemingen geschied, die ons niet bekend konden zijn, omdat men de grootst mogelijke geheimzinnigheid betrachtte, zoodat publicatie ten eenenmale achterwege bleef, waardoor het mogelijk werd dat men aan de kritiek ontsnapte en ongestoord kon voortgaan. Nu echter langzamerhand de waarheid begint bekend te worden gaat er een kreet van verontwaardiging door de rijen der tandartsen, een verontwaardiging die wij begrijpen en deelen.

Tot goed begrip van de ontwikkeling van dezen voor ons land ongehoorden toestand, is het wellicht wenschelijk nog eens kort na te gaan hoe de toedracht van zaken geweest is.

In September 1924 wordt bij de Kamer een Wetsontwerp aanhangig gemaakt dat beoogt op billijkheidsoverwegingen aan *die* tandtechnici, die vóór 1913 met het clandestien uitoefenen van praktijk hun brood verdienden, de mogelijkheid

te verschaffen hiermede aan de hand van de Wet voort te kunnen gaan.

Dit ontwerp, ontstaan door eenzijdige voorlichting der technici, werd in de Kamer gebracht vóórdat aan den Gezondheidsraad, of welk ander College ook, gelegenheid was gegeven hierover advies uit te brengen.

In de *Memorie van Toelichting* lezen wij:

..... „Slechts de beperkte prothese wordt genoemd, het ware te gevaarlijk het prepareeren van den mond over te laten aan tandtechnici, die hoe bekwaam wellicht ook in de techniek, doch in het algemeen de pathologische verschijnselen welke zich veelvuldig voordoen, niet kunnen onderkennen.”

Na de indiening hebben zoowel de Gezondheidsraad, als de Maatschappijen tot bevordering der Geneeskunde en der Tandheelkunde, geadviseerd dit ontwerp niet aan te nemen.

Toen de vertegenwoordigers van onze Maatschappij bij een audientie in de gelegenheid werden gesteld hunne bezwaren aan *Minister Aalberse* kenbaar te maken, bleek, dat dit wanproduct van Wetgeving allerminst een uitvinding was van dezen bewindsman en had de Minister een open oor voor de daar tegen in gebrachte bezwaren.

In de *Memorie van Antwoord* deelt hij mede, de gevaren voor de Volksgezondheid te erkennen en wijzigt het Ontwerp in dien zin, dat slechts enkele die vóór 1913 praktijk uitoefenden en bewijzen kunnen dat hunne opleiding waarborgt, dat zij zonder al te veel gevaar op het publiek kunnen worden losgelaten, deze bevoegdheid kunnen deelachtig worden.

Hij schrijft daar o.m.:

..... „Overweging van de in het Voorloopig Verslag geopperde bezwaren heeft de ondergeteekende doen zoeken naar een oplossing, die eensdeels tegemoet komt aan de vrees voor het gezondheidsgevaar, die in het Voorloopig Verslag tot uiting komt en voor zoover

daarmede te vereenigen, anderdeels de billijkheid betracht.

Er zijn er onder de technici, die vóór 10 Juni 1913 werkzaam waren, eenigen, die door goede opleiding feitelijk bekwaam zijn voor de toepassing van de volledige tandprothese en haar gedurende jaren met goed gevolg voor de behandelde personen hebben toegepast.

Van de praktijk van dezen dreigt geen gevaar. De anderen, aan wien ten hoogste de toepassing van de beperkte prothese zou worden toegestaan volgens het oorspronkelijk wetsontwerp, zouden, de ondergeteekende kan dit niet geheel ontkennen, een gevaar kunnen opleveren voor de patiënten, zoo al niet door onvoldoende praktische bekwaamheid, dan toch door de gereede aanleiding verder te gaan dan de beperkte prothese. In overeenstemming met deze beschouwing wordt het ontwerp in dien zin gewijzigd, dat alleen zij die hun feitelijke bevoegdheid kunnen aannemelijk maken, door bewijzen van opleiding, ten genoegen van den ondergeteekende, de tandprothese, maar dan ook de volledige, mogen toepassen."

Bij de openbare behandeling in de Tweede Kamer, wordt door de voorstanders de nadruk gelegd op het feit dat dit een overgangsbepaling is voor enkelingen 10, 15, hoogstens twintig en dat het dus dwaasheid is, dat de tandartsen daartegen zooveel bezwaren hebben.

Wij geven hier enkele opmerkingen uit die bespreking weer:

Mevr. de Vries Bruins. Dat komt dus hierop neer, dat op het Min. v. Arbeid, waarschijnlijk door leeken uitgemaakt zal worden, welke tandtechnici verder hun tandheelkundige praktijk zullen mogen blijven uitoefenen.

Mr. Boon. ...Mits zij ten genoegen van den Minister bewijzen, dat zij een voldoende opleiding hebben genoten en hun praktijk behoorlijk hebben uitgeoefend. Dat laatste is natuurlijk een rem om verkeerde elementen te kunnen weren,

...het gaat in totaal om 10, 15, maximaal 20 mensen.

Mr. O u d. De bedoeling van het wetsontwerp is, om de bevoegdheid, die een aantal menschen vroeger hadden, aan hen terug te geven.

...Ik gevoel er echter niet voor om nu een regeling te treffen, waarbij aan hen, die nooit bevoegd zijn geweest praktisch uit te oefenen, de bevoegdheid wordt gegeven, dat wèl te doen. In dat opzicht kan ik mij volkomen aansluiten bij den heer Boon. Ik zou dat voor de volksgezondheid een min of meer bedenkelijke maatregel achten.

...Ik gevoel er niets voor, ik acht het zelfs een groot gevaar.

Minister Aalberse. ...Ik heb gemeend in het wetsontwerp, terwijl de billijkheid tegenover *enkele* personen wordt beërft, *want het gaat niet over velen*, een zekere waarborg te moeten geven, *omdat de belangen van de volksgezondheid niet uit het oog mogen worden verloren*.

...Ik heb dus volkomen vrijheid, *maar ook de volle verantwoordelijkheid*, dat niemand zal worden toegelaten, waarvan men niet de overtuiging heeft, dat hij practisch voldoende bekwaamheid heeft om hem deze bevoegdheid te verleen.

...Tot uitgangspunt van deze regeling zijn inderdaad gronden van billijkheid gekozen. *Maar toen mij door deskundigen werd aangetoond dat door het Wetsontwerp, zooals het oorspronkelijk luidde, het gevaar bestond dat enkele volkomen onbevoegden de bevoegdheid tot het stellen der prothese zouden krijgen, heb ik gevoeld, dat ik een verantwoordelijkheid aanvaardde, die ik toch eigenlijk niet kon dragen.*

Mr. Dresselhuys. Hoewel met lange tanden, zou ik dit Wetsontwerp eventueel aanvaarden op grond van het gevoel van billijkheid, maar alleen dan, wanneer ik zekerheid van den Minister krijg, dat hij een zoodanig onderzoek zal instellen, dat niemand wordt toegelaten, van wien niet vaststaat, dat zijn praktijk van tegenwoordig aanleiding geeft hem als zoodanig te erkennen. Zonder die uitdrukkelijke verzekering zal ik mijn stem aan dit Wetsontwerp niet kunnen geven.

Mevr. de Vries Bruins. Wanneer het voorstel van den Minister wordt aangenomen, zal het gevolg zijn dat de vijf of tien tandtechnici waar het hier over gaat, voortaan niets anders meer zullen mogen doen, dan de voorbereidende maatregelen nemen voor het aanbrengen van kunststanden of gebitten.

...Bovendien is het mijn overtuiging dat wij door aanstelling van de examencommissie betere waarborgen krijgen, welke ik in het belang van de volksgezondheid noodzakelijk acht. De waarborgen, die de Minister wil hebben, zijn nu door hem nog eens omschreven, maar zij zijn voor mij nog veel vager geworden. Ik heb niet het minste vertrouwen, dat wij daardoor de zekerheid zullen hebben van een juiste selectie uit de tandtechnici, die wij noodig hebben.

Minister Aalberse. ...Ik kan antwoorden, dat in de eerste plaats gedacht is aan een diploma, maar ik kan mij voorstellen, dat nog op andere wijze zou kunnen blijken, dat iemand zonder diploma de vereischte practische bekwaamheid bezit. *Ik kan mij echter niet voorstellen, dat dergelijk briefje alleen, tenzij het afkomstig was van iemand, die hier te lande dergelijke opleiding geeft, voldoende zou zijn, om de overtuiging te schenken, dat de man voldoende geschiktheid bezit.* ...Ik zou dus niet willen zeggen, dat ik alleen wil laten afwegen de wijze, waarop men de praktijk heeft uitgeoefend, maar wel, dat uit de wijze waarop de praktijk wordt uitgeoefend, mede kan worden afgeleid, of de opleiding al dan niet behoorlijk is geweest.

De Wet wordt nog juist vóór het reces door de beide Kamers aangenomen; waarbij het Departement toen reeds wist, dat de met de uitvoering belaste Minister niet dezelfde kon zijn als *Minister Aalberse*, die te kennen had gegeven in geen geval te zullen blijven.

Thans staan wij voor het feit dat er een bevoegdheid is gegeven aan ongeveer honderd vijftig menschen, waaronder er velen zijn, die in 1913 den leeftijd van 20 jaar nog niet bereikt hadden, anderen die het o.i. van de tandtechniek

eenigszins verwijderde beroep van horlogemaker, kelner, kroegbaas etc. uitoefenden, en ook dezulken waarvan technikers verklaren dat zij nog niet in staat zijn behoorlijk *laboratoriumarbeid* te verrichten..

Mevr. de Vries Bruins zal, toen zij op een examen aandrong, wel niet beseft hebben dat de geschiedenis haar gelijk gegeven heeft, op een wijze als de ergste pessimist niet had kunnen vreezen!

Uit de kringen der tandartsen bereiken ons thans brieven en ingezonden stukken, waarin niet alleen de handeling van het Departement op de scherpste wijze wordt gelaakt, maar waarin tevens wordt gevraagd waarom het H.B. van onze Maatschappij en de betreffende Commissie geen maatregelen heeft genomen om te voorkomen dat deze wederrechtelijke uitvoering van de Wet heeft kunnen plaats hebben.

Wij kunnen ons volkomen indenken, dat niemand dit begrijpt, daar het oogenschijnlijk zoo gemakkelijk moest zijn, om deze ongercechtigheden onmogelijk te maken.

Teneinde te voorkomen dat men ten onrechte verwijten richt aan de verantwoordelijke personen in ons Hoofdbestuur moge hier volgen, wat er gedaan is, om te trachten te redden wat er te redden viel.

In September j.l., richtte het H.B. zich tot den Hoofdinspecteur van de Volksgezondheid met een schrijven, waarin werd medegedeeld, dat bij ons de vrees bestond dat vele technici zouden trachten door het verschaffen van misleidende gegevens deze bevoegdheid te verkrijgen en te wijzen op de gevaren, die dit mee zou brengen, een schrijven waarop geen antwoord is ontvangen.

Eind September lazen wij uit de berichten in de medische bladen, dat er in het Noorden des lands 3 menschen de bevoegdheid hadden gekregen waarvan ons bekend was dat althans bij twee dit ten onrechte was geschied, waarbij tevens volkomen wederrechtelijk de titel was verleend: „tandarts volgens de Wet van 1925”.

Wij stelden ons onmiddellijk wederom in verbinding met de inspectie van de Volksgezondheid en wisten gedaan te krijgen dat deze titel werd teruggenomen en thans op het geviseerde vestigingsbewijs alleen staat: „bevoegd tot de uitoefening van de volledige tandprothese”.

In een onderhoud dat een paar H. B. leden hadden met den Hoofdinspecteur werd door ons het standpunt ingenomen, dat waar de Inspectie niet over tandheelkundige adviezen beschikte, het voor haar onmogelijk moest zijn om over de waarde der ingekomen stukken te kunnen oordeelen: dat dit alleen door tandartsen kon geschieden en dat wij gaarne bereid waren, hierover advies te geven. Wat de Inspectie dan met deze adviezen wenschte te doen, was háár zaak.

Wij meenden er in geslaagd te zijn den Hoofdinspecteur te overtuigen van de juistheid van dit standpunt en ons werd toegezegd, dat alvorens eenige bevoegdheid zou worden toegekend ons advies zou worden ingewonnen.

Tusschen 16 November en 2 December werd dan ook viermaal om een advies gevraagd, dit luidde voor twee gunstig en voor twee afwijzend: in de beide laatste gevallen werd natuurlijk gemotiveerd waarom.

Daarna werd *niets* meer vernomen, en zijn sinds dien benoemingen geschied die *nergens* meer gepubliceerd werden, zoodat het niet mogelijk was te weten te komen wat er gebeurde.

In Maart schijnt de groote stroom van benoemingen los gekomen te zijn, en thans blijkt dat dit geschied is, geheel buiten ons om, zoodat wij niet alleen volkomen als *quantité négligeable* zijn beschouwd, maar tevens behandeld op een wijze, die kwalijk overeen te brengen is met zelfs de meest elementaire vormen van wellevendheid.

Het gevolg is dat het grootste aantal van deze bevoegdheden is uitgereikt *volkomen in strijd met letter en geest van de Wet*, met volkomen minachting van de verantwoordelijkheid waarop *Minister Aalberse* doelde en met even vol-

komen minachting voor het standpunt van de Kamer en voor de verzekeringen daar gegeven.

Eén voorbeeld uit vele:

Een jonge man van 28 jaar vraagt de bevoegdheid aan. In 1913, het jaar toen hij, „uit zijn brood werd gestooten”, omdat hij de volledige tandprothese (lees: tandheelkunde) zou hebben uitgeoefend, had hij dus den aanvalligen leeftijd van 15 jaar bereikt. Hij was toen leerjongen en is op dit oogenblik nog steeds werkzaam in het laboratorium van een tandarts, zoodat hij *nimmer* patienten heeft behandeld, laat staan „de volledige tandprothese als beroep heeft toegepast!”

De inwilliging van die aanvraag wordt in November door den betrokken inspecteur *geweigerd*. De techniker requestreert bij den Minister en op 7 Maart ontvangt hij bericht, dat zijn verzoek is *toegestaan* en dezelfde Inspecteur van de Volksgezondheid moet thans zijn vestigingsbewijs viseeren.

In de kringen der tandtechnici is men dan ook zeer verontwaardigd dat er enkelen zijn aan wie de bevoegdheid *geweigerd is*, (dit is ook òns in verband met het bovenstaande niet recht duidelijk) en mompelt men dat er iets nieuws in de maak is om ook die afgewezenen te kunnen helpen!

Zoodat men ten departemente in deze wellicht op nieuwe middelen zint om de eene flater met de andere te kunnen rechtvaardigen, en zich zodoende het veege lijf te kunnen redden.

Das ist der Fluch der bösen Tat!

De Vereeniging van zelfstandig gevestigde Technici daarentegen, degenen die deze Wet hebben weten te doen invoeren, zijn diep verontwaardigd en geschrokken, nu zij bemerken, dat de geesten die zij hebben opgeroepen niet meer waren te bezweren.

Zij zijn zoover gegaan, onze Maatschappij hun invloedrijken steun wel te willen toezeggen (sic!). De kortzichtigen begrepen niet, dat op het moment dat zij eenige bevoegdheid veroverd hadden, het met hun invloed gedaan was en men ten Departemente thans hunne verstooten broeders ging vertroetelen!

Zoodat ook hunne waarschuwingen, en inderdaad wie kan *beter* waarschuwen dan deze heeren, zonder uitwerking bleven.

Op 27 April verzochten wij schriftelijk den Hoofdinspecteur van de Volksgezondheid ons wel te willen mededeelen op welke wijze wij in het bezit konden komen van de namen van hen, die de bevoegdheid hebben verkregen tot de toepassing van de volledige tandprothese.

Wij ontvingen daarop een lijst bevattende 142 namen van bevoegd verklaarden, met de daaraan toegevoegde mededeeling, dat er nog een twintigtal zullen volgen!

Daaruit blijkt dat aan 142 personen de bevoegdheid is verleend, waarvan alleen in Noord-Holland 72, waarbij Amsterdam prijkt met 58! Op de 120 Amsterdamsche tandartsen zijn er dus 50 % practiseerende technici bijgekomen. Wat dit voor de Amsterdamsche minder goed gesitueerde patienten moet beteekenen, wagen wij tandartsen ternauwernood ons in te denken, te minder waar onder de namen der bevoegden, individuen prijken, sinds jaar en dag berucht wegens gevallen van de meest ergerlijke malpraxis!

Tevens valt op, dat op deze lijst voorkomen de namen van hen, die in de Tandtechnische Vereeniging leidende posities innemen en die niettegenstaande zij wisten volgens de Wet niet in aanmerking te kunnen komen, blijkbaar van de situatie misbruik hebben gemaakt om zich dit bewijs van bevoegdheid onrechtmatig te zien toebedeeld.

Hoezeer de betrokken autoriteiten, bij de uitvoering van deze Wet ook met de voorschriften de hand hebben gelicht, toch ligt het vermoeden voor de hand dat bij deze aanvragen gebruik moet zijn gemaakt van valsche verklaringen, hetgeen wellicht van belang kan zijn, bij de pogingen om deze eventuele falsificaties nietig te doen verklaren.

Overigens — verwonderen kan men zich hierover niet. Zij die een *vonnis* (wegens onbevoegde uitoefening) te hunnen laste hadden, kregen uit dien hoofde de bevoegdheid in de

eerste plaats!! Wat zou dan een onware aangifte meer of minder beteekenen? Doux pays!

Al deze fraaiïgheden zijn — voorzoover wij kunnen nagaan — geschied vóór het optreden van den huidige Minister van Arbeid, en de veronderstelling lijkt niet gewaagd dat het ook buiten zijn Ambtsvoorganger is omgegaan, daar de betreffende stukken niet dóór doch vóór den Minister zijn geteekend.

In welk geval het in ons vaderland mogelijk is, dat een hoofdambtenaar ten departemente, du haut de sa grandeur, en zich kunnende verschuilen achter een verantwoordelijkheid die niet de zijne is, een Wet kan uitvoeren op een wijze, die een bespotting is van het recht, van den Minister en van de Kamer!

En nu kan men eventueel het H.B. verwijten dat het zich in den beginne niet onmiddellijk rechtstreeks tot den Minister heeft gewend : een ieder zal toch vermoedelijk willen toegeven, dat een dergelijke mogelijkheid door geen Nederlander kon worden voorzien, waarbij het buitendien nog zeer de vraag is, of men ons in dat stadium niet naar denzelfden betrokken hoofdambtenaar zou hebben verwezen.

Hier gaat het niet om onbekwaamheid, onnoozelheid, of ondeskundigheid aan het Departement, maar hebben we te maken met *weloverwogen opzet*, wat te meer blijkt uit het feit dat zeer vele aanvragen door de Inspecteurs der Volksgezondheid op goede gronden zijn teruggewezen, doch voor den Minister door de betreffende autoriteit, met desavouering van de toch heel wat deskundiger Inspectie, alsnog zijn toegestaan.

We hebben dan te doen met hautain misbruik van macht en vermoedelijk van vertrouwen van de ergste soort. Welke houding thans onze Maatschappij zal moeten innemen dient afgewacht. Het spreekt wel vanzelf dat zij het hier niet bij zal kunnen laten, doch in eerste instantie zal men moeten

wachten op de maatregelen die de huidige Minister zal nemen om deze fouten te herstellen.

Er is hier een volksbelang van de eerste orde bij betrokken, omdat de gevaren voor de volksgezondheid waarover bij dit ontwerp is gesproken, van de denkbeeldigheid in een al te droeve werkelijkheid zijn veranderd nu aan een honderdvijftig menschen, waaronder er zeer stellig zijn zonder ééninge opleiding, de bevoegdheid is verleend om zonder de minste controle, kunstbewerkingen- ook *chirurgische*- benevens het gebruik maken van voor het leven gevaarlijke medicamenten (*arsenicum, cocaine* etc.) straffeloos te kunnen verrichten.

Tengevolge daarvan is meer dan ooit werkelijkheid geworden, niet alleen de vrees van *Minister Aalberse* in zijn Memorie van Antwoord, dat er gereede aanleiding is verder te gaan dan de beperkte prothese, maar vooral, dat de mondverzorging van het volk, waarvoor de tandheelkunde in ons land sinds 25 jaren met ontzaglijk veel moeite belangstelling heeft weten te wekken, tot een aanfluiting zal worden, nu naast de 600 tandartsen, de uitoefening der volledige tandprothese is toegestaan aan 150 onbevoegden die grootendeels niet meer dan lager onderwijs hebben genoten en wier voornaamste bestaansmogelijkheid zal liggen in het opofferen van tanden en kiezen om die door kunststanden te vervangen!

Willen wij al die moeite niet in één slag zien verloren gaan, dan zullen wij geen middel onbeproefd mogen laten om te trachten deze grove blunders ongedaan gemaakt te krijgen.

En naast dit tandheelkundig belang komt de vraag, die wij ons als Nederlandsche Staatsburgers stellen: *zou een dergelijk schandaal inderdaad niet hersteld kunnen worden; zou in ons land op dergelijke willekeur geen verhaal zijn?*

Zeker, wij weten dat de positie van den Nederlandschen Ambtenaar en vooral van den hoofdambtenaar een bijna on-aantastbare is, ware dit niet zoo, men zou zóó sterke staaltjes van machtsoverschrijding niet hebben aangedurfd.

Niet voor niets heeft men verzet tegen den ambtelijken weerstand vergeleken bij een stormloop op een muur van groene zeep : indrukbaar, doch elastisch genoeg om weer in denzelfden toestand te herrijzen.

Intusschen, groene zeep is in een straal kokend water oplosbaar, en het wil ons voorkomen dat hier méér dan gereede aanleiding is, om die straal met ongewone kracht te hanteeren!!

REDACTIE.